

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі

20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____

№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента

« __ » _____ 20 __ года

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрдің орынбасары
Р.В. Склярға

2021 ж. 10 қарашада жарияланған

Депутаттық сауал

Құрметті Роман Васильевич!

2015 жылы Қазақстанда реформаларды: ең алдымен мемлекеттің транспаренттілігі мен есептілігін арттыруға бағытталған институционалдық реформаны ілгерілету мен іске асыру мақсатында әзірленген «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі – Заң) қабылданды. Осы Заңның 16-бабында интернет-ресурстарда орналастыруға тиіс ақпараттың тізбесі көзделген.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Конституциясының 18-бабының 3-тармағына сәйкес мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдар әрбір азаматқа өзінің құқықтары мен мүдделеріне қатысты құжаттармен, шешімдермен және ақпарат көздерімен танысу мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.

Ақпарат иеленушінің интернет-ресурсындағы жаңалықтар легін жаңарту күн сайын, ал өзге бөлімдерде - ақпарат алынған немесе жасалған күннен бастап 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей жүзеге асырылуға тиіс.

Алайда, мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарының мониторингі көрсеткендей, бөлімдердің көпшілігі ақпаратпен толықтырылмайды (бос) не ақпарат декларативті сипатта немесе ескі болады.

Мысалы, Ауыл шаруашылығы министрлігінің интернет-ресурсында:

- «Ауыл шаруашылығы өнімдерінің бағасы» бөлімінде тиісті ақпарат жоқ, соңғы рет 2020 жылғы қарашада жаңартылған. Оның орнына сыбайлас

жемқорлық деңгейін қысқарту бойынша жоба орналастырылған. Ал мемлекет басшысы Қ.Тоқаев Екібастұз қаласында өткен кеңесте азық-түлік тауарларының бағасы 10.4 пайызға қымбаттағанын, көкөніс бағасының да шарықтап тұрғанын қатты сынға алды.

Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсында:

- стратегиялық жоспар және оны іске асыру туралы есеп;
- мемлекеттік орган қызметінің тиімділігін бағалау қорытындылары жоқ.

Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің интернет-ресурсында:

- «Статистикалық салалық деректер» бөлімінде тиісті ақпарат жоқ. Оның орнына әзірленген нормативтік құқықтық актілер жобалары орналастырылған.

Тағы бір жиі кездесетін мысал. Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының немесе аурухананың сайтында № 375 қаулы бойынша хабарландыру беріледі: 1. Сатып алу (басталу күні). 2. Қызметкерлер хабарландыруды ең басынан жасырады. 3. Хабарландыру ілулі және көрінбейтін режимде тұрады. 4. Өтінімдерді беру күні аяқталғанда хабарландыру іске қосылады (қолжетімділік ашылады).

Заңның 16-бабында квазимемлекеттік сектор субъектілері өздерінің интернет-ресурстарында орналастыруы тиіс ақпарат тізбесі де көзделген. Соған қарамастан, олардың интернет-ресурсының бөлімдеріндегі ақпараттың көпшілігі жаңартылмайды немесе мүлде толықтырылмайды.

«Зерде» ұлттық инфокоммуникация холдингі» АҚ интернет-ресурсында:

- бос лауазымдар бойынша ақпарат (жарияланған бос лауазымдар, бос лауазымдарға орналасу үшін кандидаттарға қойылатын біліктілік талаптары, бос лауазымдар туралы ақпарат алу үшін телефон нөмірлері);

- республикалық және жергілікті бюджеттерден бөлінген қаражаттың жұмсалуды жайында ақпарат жазылмаған.

Деректердің толықтырылмауы «Электрондық үкімет» веб-порталында да байқалады.

Ашық үкімет компоненттерін пайдаланушылар қалдырған пікірлер жауапсыз қалады немесе оларға сырғытпа жауап беріледі. «Ашық деректер» порталын толықтыру ылғи кешіктіріледі.

Біздің ойымызша, қажетті, объективті және шынайы ақпараттың болмауы шындықтың бұрмалануына әкеп соқтырады. Сондықтан, жұртшылық үшін, оның ішінде БАҚ қызметкерлері үшін объективті ақпаратқа қол жеткізу жеңіл, тез және тиімді болатын жағдайлар жасау маңызды. Бұл кез-келген өркениетті қоғам үшін және біздің еліміз үшін өзекті болып табылады.

Оның үстіне, мемлекет басшысы мемлекеттік органдардың цифрлық трансформациясын бюрократиямен, сыбайлас жемқорлықпен және тиімсіздікпен күрес құралы ретінде қарау керектігін ескертіп, үкіметке «Атамекен» ҰКП-мен

бірлесіп, көрсетілетін барлық мемлекеттік қызметтерге тексеру жүргізуді және оларды цифрлық оңтайландыруды қамтамасыз етуді тапсырған болатын.

Ақпаратқа қолжетімділік жағдайын жақсарту мақсатында, мынадай ұсыныстарды қарауды сұраймыз:

1) жоғарыда келтірілген мысалдар бойынша талдау жасалынып, алдағы уақытта заңсыздықтарға жол бермеу механизмі қарастырылсын;

2) аталған Заңның 6-2-бабына сәйкес ақпаратқа қол жеткізу саласындағы уәкілетті орган министрліктер мен басқа квазимемлекеттік субъектілердің қызметіне мониторинг және ведомствоаралық үйлестіру бойынша жұмысын БАҚ-та және әлеуметтік желілерде ұдайы жариялап отырсын.

3) интернет-ресурстарда және «электрондық үкімет» веб-порталында деректерді жаңарту үшін мемлекеттік органдардың іс-қимылдарының барынша ашықтығын қамтамасыз ету;

4) мемлекеттік органдардың ақпаратқа қол жеткізу саласындағы қызметін қоғамдық кеңестер бақылауға алсын.

Жауапты «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 27-бабының 4-тармағына сәйкес беруіңізді сұраймыз.

«Nur Otan» партиясы фракциясының мүшелері

**Д. Мыңбай
Ф. Қаратаев**